به نام خدا

تاثیر جنگ بر تجارت خارجی ترکیه

وزارت تجارت ترکیه در گزارشی به بررسی آثار جنگ ایران با آمریکا و رژیم صهیونیستی بر تجارت خارجی این کشور پرداخت که اهم نکات آن به شرح ذیل می باشد:

بر این اساس، صادرات ترکیه در ماه مارس سال جاری میلادی با ٦.٤ درصد کاهش به ۲۱.۹ میلیارد دلار و واردات با ۸.٤ درصد افزایش ۳۳.۲ میلیارد دلار شد. کسری تجارت خارجی این کشور ماهانه به ۱۱.۳ میلیارد دلار و در مجموع در سه ماهه نخست سال جاری به ۲۸.۷ میلیارد دلار افزایش یافت.

با وجود افزایش شدید قیمت انرژی، واردات انرژی ترکیه ۲.٤ درصد کاهش یافت. دلیل احتمالی این امر این است که این کشور منابع انرژی مورد نیاز را نه با قیمت‌های دائماً در حال تغییر در بازار نقدی، بلکه با قیمت‌های از پیش تعیین شده از طریق قراردادهای بلندمدت تهیه می کند. بررسی اقلام وارداتی نشان می دهد که نه تنها انرژی، بلکه واردات طلا و خودرو نیز کاهش یافته است.

جدول صادرات ماه مارس ترکیه (میلیون دلار)

حوزه صنفی	2025	2026	تغییرات (٪)
انرژی	5.84	5.724	- 2.4
ماشین آلات	3.434	4.906	13.7
صنعت خودرو	3.099	2.958	- 4.6
ماشین آلات برقی	2.392	2.987	- 21.2
فلزات گران بهاء	2.266	2.131	-6
آهن و فولاد	1.683	1.922	14.3
مس	562	829	47.5
مواد شیمیایی ارگانیک	729	779	6.9

مواد دارویی	535	676	26.3
آلومینیم	432	656	51.8
حبوبات	185	419	126.7
میوه جات و دانه های روغنی	301	375	24.8

در گزارش وزارت تجارت این کشور، کاهش 6.4 درصدی تجارت خارجی ترکیه به سه دلیل اصلی نسبت داده شده است. 1) تأثیر منفی ۱.۳ میلیارد دلار از اثر تقویمی 2) ۸۰۰ میلیون دلار از جنگ و 3) ۳۵۰ میلیون دلار از طلا و در مجموع ۲.٤ میلیارد دلار کاهش تجارت خارجی.

جنگ بدون شک تأثیر قابل توجهی بر صادرات ترکیه خواهد داشت. درآمد کشورهای منطقه تا حد بسیار زیادی از نفت و مشتقات آن حاصل می‌شود. به دلیل بسته شدن تنگه هرمز و بمباران برخی از پالایشگاه‌ها و تأسیسات، درآمد این کشورها ناگهان متوقف شد. این به معنای کاهش هزینه‌ها و در نتیجه کاهش واردات است. صادرات ترکیه به منطقه در سال گذشته ۳٤ میلیارد دلار بود. صادرات عراق در سال۲۰۲۵، ۱۲.٤ میلیارد دلار ، تولید و صادرات روزانه ۳ تا ٤ میلیون بشکه بود، اما این رقم اکنون به ۲۵۰ هزار بشکه کاهش یافته است. این نفتی است که از طریق خط لوله به منطقه جیحان ترکیه می آید. عراق برای جبران از دست دادن درآمد در حال انجام یک فرآیند تعمیر سریع در خط لوله قدیمی (کرکوک-یومورتالیک) است. با راه‌اندازی این خط لوله، امکان فروش روزانه نزدیک به ۵۰۰ هزار بشکه فرآورده، دوباره از طریق ترکیه، وجود خواهد داشت. اگرچه این امر به طور کامل ضررها را جبران نمی‌کند، اما برای عراق ضرر و زیان کمتری دارد. با این حال، وضعیت برای سایر کشورها هنوز روشن نیست.

جدول صادرات ترکیه در سال 2025 میلادی (میلیارد دلار)

نام کشور	میزان صادرات	نام کشور	میزان صادرات

عراق	12.4	لبنان	1.3
امارات	9.3	یمن	0.7
عربستان	3.8	قطر	0.6
ایران	3.1	کویت	0.6
اردن	1.9	بحرین	0.2

جمع کل : 34 میلیارد دلار

در ماه مارس، صادرات امارات متحده عربی ٤٧ درصد کاهش و صادرات عراق نیز ۳۰ درصد کاهش داشت و نرخ های مشابهی برای سایر کشورهای منطقه مشاهده می‌شود. این کاهش به ماه مارس محدود نخواهد شد و این روند در دوره آینده نیز ادامه خواهد داشت.

حتی اگر جنگ به زودی پایان یابد، ماهها طول می‌کشد تا تأسیسات به طور کامل عملیاتی شوند. حتی اگر جنگ امروز پایان یابد، بازگشت قیمت نفت به سطوح قبلی خود طول خواهد کشید. به همین دلایل، حتی با خوش‌بینانه‌ترین حالت، ممکن است در طول سال2026 میلادی، 4 تا 5 میلیارد دلار ضرر و زیان در صادرات کالاهای ترکیه به منطقه مشاهده شود.

ترکیه در فروش محصولات خود به کشورهای خارج از منطقه جنگی با کاهش قابل توجهی روبرو شده است.

نکته دیگری که نباید در مورد کاهش صادرات نادیده گرفته شود، کاهش قابل توجه فروش این کشور به کشورهای خارج از منطقه جنگی است. فروش محصولات این کشور به هلند 26 درصد، به بریتانیا 23 درصد و به یونان 19 درصد بوده است. علاوه بر این، فروش محصولات ترک در بازارهای آلمان، بلغارستان، ایتالیا، روسیه و ایالات متحده نیز با کاهش هایی روبرو بوده است. یکی دیگر از عوامل کاهش صدور محصولات ترک به این گونه کشورها فارغ از موضوع جنگ، کاهش انعطاف‌پذیری صادرکنندگان برای ارائه قیمت‌های رقابتی در بازار است.

منبع : پرتال اقتصادی Ekonomim